

Håndtering af brud på ansvarlig forskningspraksis

Vedtaget af lærerrådet
ved Menighedsfakultetet
den 30. november 2015

Opstår mistanke om brud på ansvarlig forskningspraksis, skal der rettes henvendelse til forskningslederen, som i samarbejde med den akademiske leder nedsætter et udvalg med en intern og to eksterne medlemmer, som undersøger og udfærdiger en skriftlig rapport om dette. Denne rapport forelægges personen, som er under mistanke, der på den baggrund har mulighed for også at udfærdige en skriftlig rapport. Begge skriftlige rapporter tilsendes forskningslederen og den akademiske leder, som tager endelig beslutning om eventuelle sanktioner. Nedenstående er en direkte gengivelse af appendiks 1 i *Den danske kodeks for integritet i forskning* udgivet af det danske forskningsministerium og fungerer som vejledning for håndtering af brud på ansvarlig forskningspraksis på Menighedsfakultetet i Aarhus:

En hurtig og effektiv reaktion på mistanker om brud på ansvarlig forskningspraksis er nødvendig for at bevare den generelle tillid til forskningen, herunder det videnskabelige samfunds egen tro på forskningen og offentlighedens opfattelse af forskningens troværdighed.

På nationalt niveau kan Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed behandle sager om videnskabelig uredelighed (se yderligere oplysninger om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed i tekstboksen ovenfor). Det er imidlertid vigtigt, at hver forskningsinstitution har etableret sit eget system til håndtering af brud på ansvarlig forskningspraksis, da sådanne brud i mange tilfælde ikke nødvendigvis udgør videnskabelig uredelighed, sådan som det er defineret i regelgrundlaget for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed.

Institutionelle systemer til håndtering af mistanker om brud på ansvarlig forskningspraksis bør fungere parallelt med Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed. Institutionelle systemer begrænser således ikke forskere eller andre parter i at fremlægge deres mistanker om videnskabelig uredelighed direkte for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed.

Institutionelle systemer og procedurer bør som minimum omfatte nedenstående elementer for at sikre en sammenhængende og effektiv håndtering af mistanker om brud på ansvarlig forskningspraksis på institutionelt niveau.

1. Indledende rådgivning angående en mistanke om et potentielt brud

Enhver person med en begrundet mistanke om forekomsten af et brud på ansvarlig forskningspraksis bør have mulighed for at anmode om personlig, upartisk og professionel rådgivning angående mistanken, f.eks. via en "named person" eller lignende.

I tilfælde af begrundede mistanker bør sagen videregives til nærmere undersøgelse i overensstemmelse med de institutionelle procedurer, og parterne i sagen bør straks informeres herom.

2. Undersøgelse af en begrundet mistanke

Ved håndtering og undersøgelser af mistanker om brud på ansvarlig forskningspraksis skal de generelle principper for offentlig myndighedsudøvelse og principperne nedenfor tages i betragtning:

- a) De personer, der er involveret i håndteringen af mistanken og som varetager undersøgelsen, bør være upartiske.
- b) Personer, der varetager undersøgelsen, bør være i besiddelse af professionelle kompetencer inden for de specifikke forskningsområder og have omfattende viden om ansvarlig forskningspraksis. Hvis det er muligt, bør en eller flere af disse personer have tidligere erfaring med sager om videnskabelig uredelighed og/eller brud på ansvarlig forskningspraksis.
- c) Parterne i sagen bør involveres direkte i behandlingen af sagen ved at få mulighed for at kommentere på undersøgelsens materiale og ved løbende at blive informeret om sagens forløb.
- d) Parterne i sagen bør så vidt muligt beskyttes ved, at:
 - personer, der fremlægger mistanker i god tro ("whistle-blowers") er beskyttet mod repressalier
 - klager, der udelukkende fremlæges i ond tro (som chikane), i sig selv bør betragtes som et brud på ansvarlig forskningspraksis
 - parternes identiteter så vidt muligt holdes fortrolige
- e) Lignende sager/tilfælde bør behandles ens.
- f) Procedurene for undersøgelsen bør være offentligt tilgængelige.
- g) Sager bør afsluttes på effektiv vis, så ingen person er part i en undersøgelse i længere tid end strengt nødvendigt.

Undersøgelsen skal afsluttes med en fastlæggelse af, om der er forekommet brud på ansvarlig forskningspraksis. Hvis der er mistanke om, at bruddet kvalificerer til at være videnskabelig uredelighed, kan institutionen vælge at henvise sagen til Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed.

3. Konklusion på undersøgelse/sanktioner

Hvis den institutionelle undersøgelse konkluderer, at der er forekommet et brud på ansvarlig forskningspraksis, påhviler det den eller de institutioner, hvor forskningen er blevet udført og/eller hvor forskeren er ansat, at pålægge relevante sanktioner.